

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Α΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΜΑΪΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

Θεωρικά

Ηγεμονία (Principatus)

Α΄ Ελληνικός Αποικισμός

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιο σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Στην κορυφή της αιγυπτιακής κοινωνίας βρισκόταν ο Φαραώ που ενσάρκωνε τον επίγειο θεό αλλά και το κράτος.
2. Οι περσικοί πόλεμοι (Τα Μηδικά) ήταν οι πρώτοι εθνικοί πόλεμοι των Ελλήνων.
3. Άμεση και φανερή συνέπεια του Πελοποννησιακού πολέμου (431-404 π.Χ.) ήταν η ήττα των Σπαρτιατών και κατ' επέκταση η αναγνώριση της Αθηναϊκής Ηγεμονίας.
4. Το σύστημα διακυβέρνησης στα ελληνοιστικά βασίλεια της Ανατολής ήταν η δημοκρατία.
5. Πληβείοι ονομάζονταν αυτοί που ζούσαν κοντά στους Ρωμαίους πατρικίους, ως υπήκοοι, και δέχονταν την προστασία τους.
6. Επιδιώξεις των πόλεων κρατών ήταν η ελευθερία, η αυτάρκεια και η δημοκρατία.
7. Το νέο πολίτευμα που εγκαθίδρυσαν οι Ρωμαίοι, το 509 π.Χ., το ονόμαζαν δημοκρατία (Res publica).
8. Στα ομηρικά χρόνια διεξαγόταν περιορισμένο ανταλλακτικό εμπόριο μεταξύ των οίκων.
9. Η κωδικοποίηση των νόμων της εποχής του Ιουστινιανού έγινε γνωστή το 16^ο αιώνα ως Corpus iuris civilis (αστικό δίκαιο) και αποτέλεσε τη βάση της νεότερης νομοθεσίας των ευρωπαϊκών κρατών.
10. Οι δημιουργοί αποτελούσαν περιουσιακό στοιχείο του ομηρικού οίκου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας:

⇒ *Οι ελληνικές πόλεις-κράτη σε σύγκριση με τις αντίστοιχες της Μεσοποταμίας:*

- α) Είχαν την ίδια πολιτική οργάνωση, στηριζόμενη στο θεσμό της βασιλείας.
- β) Δεν αποτελούσαν ένα νέο φαινόμενο στην ιστορική πορεία.
- γ) Αποτελέσαν έναν καινοτόμο (= νεωτεριστικό, πρωτοποριακό) θεσμό.

Μονάδες 2+13

ΘΕΜΑ Β2

«Ο ελληνοιστικός πολιτισμός έχει οικουμενικό χαρακτήρα». Μπορείτε να αναφέρετε ένα στοιχείο που να αποδεικνύει την οικουμενικότητά του; Η απάντησή σας να αιτιολογηθεί.

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Γ1

Στηριζόμενοι στο παράθεμα που ακολουθεί και σε συνδυασμό με τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα ερωτήματα που ακολουθούν:

A) Ποιο γεγονός στάθηκε αφορμή για να αναλάβει ο Τιβέριος Γράκχος «το θέμα της δημόσιας γης για το καλό των φτωχών»;

Μονάδες 10

B) Με ποια μέτρα ο Τιβέριος Γράκχος προσπάθησε να αποκαταστήσει τους ακτήμονες; Τι εννοεί ο Πλούταρχος, όταν γράφει ότι ο Τιβέριος «έβαλε στο νου του ν' ακολουθήσει την πολιτική αυτή, που έγινε αφορμή να πάθουν (οι Γράκχοι) μύριες συμφορές»;

Μονάδες 15

... Όταν κάποτε ο Τιβέριος περνούσε από την Τυρρηνία για να πάει στη Νομαντία και είδε έρημη τη γη και τους γεωργούς και τους βοσκούς να είναι δούλοι, τότε για πρώτη φορά έβαλε στο νου του ν' ακολουθήσει την πολιτική αυτή, που έγινε αφορμή να πάθουν (οι Γράκχοι) μύριες συμφορές. Πιο πολύ όμως του άναψε τη φιλοτιμία και την ορμή ο ίδιος ο λαός, που τον παρακινούσε γράφοντας στις στοές, στους τοίχους των σπιτιών και στα μνήματα να αναλάβει το θέμα της δημόσιας γης για το καλό των φτωχών.

Πλούταρχος, *Τιβέριος Γράκχος*, VIII, 9-10, μετάφραση (Από το σχολικό εγχειρίδιο Λ. Τσακτσίρα – Ζαχαρία Ορφανουδάκη – Μαρίας Θεοχάρη, Ιστορία Ρωμαϊκή και Βυζαντινή, Β΄ Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2004, σελ. 31)

ΘΕΜΑ Δ1

Στηριζόμενοι στο παράθεμα που ακολουθεί και σε συνδυασμό με τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στην εξάπλωση των Μυκηναίων στο Αιγαίο και στο μεσογειακό χώρο, κατά την ύστερη εποχή του Χαλκού.

Μονάδες 25

Σχέσεις Μυκηναίων με τους Χετταίους

Οι κάτοικοι της Αχιζαβα (Αχιγιάβα) που αναφέρονται στις χεττιτικές πηγές είναι Έλληνες των δύο πριν την άλωση της Τροίας αιώνων. Πρώτη δύναμη στο ανατολικό Αιγαίο είναι η νήσος Ρόδος: για τους Χετταίους, Έλληνες σημαίνει Ρόδιοι• και επί διακόσια έτη το νησιωτικό τους

κράτος απολαύει μιας προνομιακής θέσεως στη χεττιτική διπλωματία. Στο εσωτερικό οφείλει υποταγή σε ένα βασιλέα, ο οποίος στέλνει πολύτιμα δώρα στο Χετταίο Αυτοκράτορα [...] της (Αχιγιάβα) επιτρέπεται να εξουσιάζει μια μικρή περιοχή στην ηπειρωτική ακτή με σύνορα διακανονισμένα βάσει μιας συνθήκης που ο μέγιστος των Χετταίων αυτοκρατόρων την τηρεί με σχολαστικότητα• το αμοιβαίο συμφέρον διατηρεί, παρά τις προκλήσεις, την ειρήνη με τους Χετταίους, οι οποίοι θεωρούν τη Ρόδο ασφαλή και κατάλληλο τόπο εξορίας διακεκριμένων προσώπων από την αυτοκρατορική αυλή ή από υποτελείς αυλές. [...] Ο Ρόδιος βασιλεύς αντιμετωπίζει το Χετταίο βασιλέα σαν ίσος, και όμοια περίπου -ίσως εντελώς όμοια- αντιμετωπίζεται από αυτόν.

PAGE D. (1986), 25-26 (Από το έργο του Αντώνη Μαστραπά, *Η Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου και οι πηγές της*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2003, σελ. 115)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ: ΜΠΟΥΓΙΑ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ

